

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Valnämnden

Datum:
2023-11-13

Diarienummer:
VLN-2022-00031

Handläggare:
Lotta Vestin, Maria Didi

Svar på initiativ från Anders A. Aronsson (L) ”Förslag om distribution av namnvalesedlar”

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar

1. **att** avslå initiativet.

Ärendet

Anders A. Aronsson (L) föreslår i ett initiativ väckt 7 juni 2022 att valnämnden ska erbjuda distribution av namnvalesedlar för de partier som anmält deltagande i allmänna val, enligt Täby kommuns modell.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Valnämndens ansvar gällande valesedlar framgår av vallagen 8 kap. 2 § ”Kommunen ansvarar, genom valnämnden, för att blanka valesedlar och partivalesedlar alltid ska finnas på plats och utlagda för väljarna i anslutning till en vallokal eller röstningslokal för förtidsröstning. I val till riksdag, region- och kommunfullmäktige gäller detta för det parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet. Detta gäller även i val till region- och kommunfullmäktige för det parti som redan är representerat inom den region eller den kommun där partiet är representerat.”

På Valmyndighetens webbplats tydliggörs vidare att partierna ansvarar för distributionen av namnvalesedlar: ”Namnvalesedlar ansvarar partierna för att leverera till röstningslokalerna, röstmottagarna ansvarar för att lägga ut dem i valesedelställen.”

I Valmyndighetens rapport efter valet 2022 står också att läsa "Med anledning av de frågor som uppstår om distributionen av namnvalsedlar, att kommunernas hantering skiljer sig åt samt att partier i vissa fall behandlas olika föreslår Valmyndigheten, om de i övrigt lämnade förslagen inte leder till åtgärd, ändring att det i 8 kap. 2 § andra stycket vallagen förtydligas att partierna ska lämna in namnvalsedlarna till ett röstmottagningsställe för att kunna ge väljarna tillgång till dem."

Valnämndens nuvarande reglemente utgör ett principiellt ställningstagande om att följa vallagen: "Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen (2005:837), kommunallagen (2017:725), lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar samt för opinionsundersökningar eller liknande förfaranden."

Då distributionen av namnvalsedlar inte anges i vallagen som en uppgift för valnämnden så kan ett sådant uppdrag inte anses vara en kommunal angelägenhet som ska bekostas med skattemedel, och ett sådant uppdrag kan inte heller utföras av valnämnden inom nu gällande reglemente.

Om valnämnden tar på sig ett ansvar som inte grundar sig i lagen skapar man därtill en ogiltighetsgrund, och fel eller sabotage vid namnvalsedelshanteringen blir då valnämndens ansvar. Detta ökar i sin tur risken för överklaganden av valet, krav på omval, och andra rättsliga processer.

Slutligen beslutade kommunfullmäktige den 14 december 2020 §508 att avslå en motion med förslaget att distribuera samtliga typer av valsedlar. Valnämnden hade föreslagit kommunfullmäktige besluta att avslå motionen 8 oktober 2020 §14.

Valnämnden motiverade beslutet med "att valnämnden har vid tidigare val tagit beslut om att endast uppfylla vallagens krav på distribution av valsedlar. Valnämnden menar [...] att den lokala valmyndighetens (valnämnden) ansvar för valsedlar inte bör utvidgas och att motionen därmed ska avslås."

Med 69 ja-röster mot 12 nej-röster beslutade kommunfullmäktige att bifalla kommunstyrelsens förslag om att avslå motionen.

Enligt kommunallagen 6 kap. §4 ska nämnderna ansvara för att fullmäktiges beslut verkställs, och därmed kan frågan om distribution av namnvalsedlar redan anses vara avgjord av kommunfullmäktige, och initiativet måste avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 13 november 2023
- Bilaga 1, Initiativ från Anders A. Aronsson (L) "Förslag om distribution av namnvalsedlar"
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 14 december 2020

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson Bjervner
Kanslichef

Till valnämnden Uppsala kommun

Förslag om distribution om namnvalsedlar

Vid senaste mötet med valnämnden diskuterades en hel del praktikaliteter vid valet i september. Vi hade bl a uppe detta med distribution av valsedlar och namnvalsedlar. Jag vet att frågan om samdistribution av valsedlar och namnvalsedlar varit uppe i ett motionssvar och avvisades, förvaltningen gav samma besked vid mötet den 10 maj.

Men – även valnämnden måste bidra till att fullfölja kommunens egna program och handlingsplaner, främst den som gäller mobilitet och trafik. Se särskilt i handlingsplanen, avsnitt 7.3 och 7.5 om förenklade varuleveranser respektive "använda kommunens varuservice".

Det är 152 vallokaler och 25 lokaler för förtidsröstning.

KF har idag 9 partier, som ska distribuera namnvalsedlar till 152 lokaler = 1368 transporter. Lägg därtill 25 förtidsröstningslokaler för 9 partier = 225 transporter
SUMMA --> 1770 transporter

Vid samordnad distribution blir det ett annat resultat:

Det är 152 vallokaler, därtill 25 förtidsröstningslokaler = 25 transporter.
SUMMA --> 177 transporter.

Genom samdistribution effektiviserar vi genom att antalet transporter reduceras med 90%!

Till bilden hör att partierna numera INTE får vara inne och komplettera med valsedlar/ordna i valsedelsställen, utan det ska skötas av valförrättarna. Så var det inte tidigare.

Det finns inga formella hinder mot samordnad distribution och sådan erbjuds av flera andra stora kommuner. Exempel är Halmstad, Täby, Nacka och Boden. Av valnämndshandlingarna från Täby, Nacka och Boden finns exempel på tydliga regler för vilka partier som omfattas av kommunens erbjudande om distribution av namnvalsedlar samt om HUR och NÄR namnvalsedlarna ska lämnas till kommunen för att samdistributionen ska fungera.

Jag föreslår valnämnden besluta i likhet med Täbys modell, där dock tider och annat praktiskt kan behöva justeras för Uppsalas del. Det skulle innebära följande beslut:

1. Valnämnden beslutar att erbjuda distribution av namnvalsedlar för de partier som anmält deltagande i de allmänna valen 2022 och som under perioden den 3 augusti till den 5 augusti 2022 levererat namnvalsedlar till en av valkansliet särskilt angiven plats.
2. Valnämnden beslutar att erbjuda distribution av valsedlar för partier som inte har rätt att få sina valsedlar utlagda av valnämnden enligt de kriterier som framgår i 8 kap. 2 § vallag (2005:837) men som anmält deltagande i de allmänna valen 2022 och under perioden den 3 augusti till den 5 augusti 2022 levererat valsedlar till en av valkansliet särskilt angiven plats.
3. Valnämnden beslutar att namnvalsedlarna ska levereras till valkansliet i buntar om 500 eller 100 valsedlar.

”Nackamodellen” är ett kortare alternativ:

Valnämnden beslutar erbjuda distribution av namnvalsedlar för de partier som omfattas av § 8 i Vallagen (2005:837). Namnvalsedlarna ska lämnas till valkansliet senast den 15 augusti 2022.

Uppsala 2022-06-02

Anders A. Aronsson (L)
Ledamot valnämnden

Täby: <https://doc.taby.se/handlingar/Valn%C3%A4mnden/2022/2022-04-07/Protokoll%20VN%202022-04-07.pdf>

Nacka: https://handlingar.nacka.se/handlingar/valnamnden//2022/2022-03-07/05a_tjsk_Valsedlarnas_placering_och_distribution.pdf

§ 508

Svar på motion om distribution av valsedlar från Stefan Hanna (-)

KSN-2020-00482

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** avslå motionen.

Reservationer

Stefan Hanna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Yrkanden

Ylva Stadell (S) och Anders A. Aronsson (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Stefan Hanna (-), David Perez (SD), Therese Rhann (-) och Stina Jansson (FI) yrkar bifall till motionen.

Simon Alm (-) yrkar

(1) att motionen bifalls med förtydligande om att motionen avser partivalsedlar utan kandidatnamn, samt

(2) att kommunen även erbjuder distribution av valsedlar med kandidatnamn under förutsättning att samma sista datum för kommunen till handa gäller som för de valsedlar utan namn och att det sker mot självkostnadsavgift för de partier som vill utnyttja denna extraservice.

Simon Alm (-) jämkar därefter sitt första yrkande (1) med Stefan Hanna (-) med fleras yrkande att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Stefan Hanna (-) med fleras yrkande att bifalla motionen.

Votering begärs och genomförs.

Bifall till kommunstyrelsens förslag röstar JA. Bifall till motionen röstar NEJ.

Med 69 ja-röster mot 12 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Ja-röst avger Erik Pelling (S), Maria Gauffin Röjestål (S), Eva Christiernin (S), Erik Dagnesjö (S), Asal Gohari (S), Ulrik Wärnsberg (S), Inga-Lill Sjöblom (S), Agneta Gille (S), Carl Lindberg (S), Ylva Stadell (S), Björn Wall (S), Mattias Kristenson (S), Loa Mothata (S), Rafael Waters (S), Elnaz Alizadeh (S), Pavlos Cavelier Bizas (S), Anders Grönvall (S), Fredrik Ahlstedt (M), Therez Almerfors (M), Alexandra Steinholtz (M), Christopher Lagerqvist (M), Magnus Åkerman (M), Cecilia Forss (M), Markus Lagerquist (M), Mats Gyllander (M), Madeleine Andersson (M), Carolina Bringborn (M), Anna-Karin Westerlund (M), Robin Kronvall (M), Fredrik Hultman (M), Tobias Smedberg (V), Hanna Victoria Mörck (V), Karolin Lundström (V), Torbjörn Björlund (V), Ingela Ekrelius (V), Lalla Andersson (V), Rigmor Stenmark (C), Olle Romlin (C), Jonas Petersson (C), Diana Zadius (C), Mats Åhlund (C), Mohamad Hassan (L), Angelique Prinz Blix (L), Eva Edwardsson (L), Anders A. Aronsson (L), Amanda Kanange (L), Mats Dafnäs (L), Jonas Segersam (KD), Sarah Havneraas (KD), Margit Borgström (KD), Christian Hermanson (KD), Eva Moberg (KD), Evelina Solem (KD), Linda Eskilsson (MP), Rickard Malmström (MP), Helena Nordström Källström (MP), Charles Pylad (MP), Per Eric Rosén (MP), Patrik Hedlund (S), Staffan Yngve (S), Dima Sarsour (S), Kia Solid (S), Roine Thunberg (M), Per-Olof Forsblom (V), Artemis Lumarker (V), Lena-Maria Jansson (C), Peter Nordgren (L), Susanne Åhlander (L) och Johan Edstav (MP).

Nej-röst avger Therese Rhann (-), Stefan Hanna (-), Simon Alm (-), David Perez (SD), Lisen Burmeister (SD), Anders Sehlin (SD), Roger Thelander (SD), Stina Jansson (FI), Karin Ericsson (-), Knut Godskesen (-), Alexander von Uckermann (SD) och Josef Safady Åslund (FI).

I och med att motionen avslås ställs Simon Alms (-) andra (2) yrkande inte under proposition.

Sammanfattning

Stefan Hanna (-) föreslår i en motion väckts vid kommunfullmäktiges sammanträde den 2020

- att samtliga partier som inför allmänna val är registrerade enligt Valmyndighetens regler ska få sina valsedlar distribuerade till Uppsala kommuns lokaler för förtidsröstning samt vallokaler,
- att berörda partier ska lämna valsedlarna på en av kommunen anvisad plats, samt
- att partier som inte finns representerade i en demokratisk församling själva får finansiera distributionskostnaderna till självkostnadspris.

Kommunfullmäktige
Protokollsutdrag

Datum:
2020-12-14

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens förslag 25 november 2020 § 295
- Arbetsutskottets förslag 4 november 2020 § 333
- Tjänsteskrivelse daterad 28 oktober 2020
- Bilaga 1, Motion om distribution av valsedlar från Stefan Hanna (-)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från valnämnden 8 oktober 2020 § 14

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande